

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av Sonnorps huvudbyggnad och östra respektive västra flygeln, Motala

Linderson, Hans

2005

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2005). *Dendrokronologisk analys av Sonnorps huvudbyggnad och östra respektive västra flygeln, Motala*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2005:51). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

30 Nov 2005

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2005:51
Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV SONNORPS HUVUDBYGGNAD
OCH ÖSTRA RESPEKTIVE VÄSTRA FLYGELN, MOTALA.**

Uppdragsgivare: Per A Pettersson, Sonnorps fräsegård, 591 91 Motala.

Område: Motala **Prov nr:** 17032-17046 **Antal borrhoprover:** 15

Dendrokronologiskt objekt: Huvudbyggnaden, 17032-37 i garderober på andra våningen. Östra flygeln 17038-42 västra väggens lägre varv samt norra väggens 6:e varv (42). Västra flygeln 17043-46 1:a vån östra yttervägg 3-5 varvet.

Resultat:

CATRAS Dendro prov nr:	Träd slag	Antal radie/år EW=early wood,vår-ver	Splint (Sp) Bark (B) Vank. (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalv-året)	Trädets Egenålder uppskattn
17032	Tall	3/136	Sp 57, W	1813	V 1813/14	150-170
17033	Tall	2/71	Sp 53, W	Ej datering	-	100-140
17034	Tall	3/167	Sp 86, W	1698	V 1698/99	180-200
17035	Tall	1/147	Sp 59, W	1693	V 1693/94	190-230
17036	Tall	1/108	Sp 39, W	Ej datering	-	150-190
17037	Tall	1/140+2	Sp 70, W	1824+2	V 1826/27	170-190
17038	Tall	1/34	Sp >34, W	Ej datering	-	100-140
17039	Tall	2/140	Sp 73, W	1789	V 1789/90	190-240
17040	Tall	1/208	Sp 75, W	1789	V 1789/90	220-240
17041	Tall	1/164	Sp 76,nära W	1788	V 1789/90	180-200
17042	Tall	1/157	Sp 87, W	1789	V 1789/90	200-240
17043	Tall	2/69	Sp 48, W	1752	V 1752/53	90-110
17044	Tall	1/81+ew	Sp 43, W	1753+ew	Juni 1754	90-110
17045	Tall	1/40	Sp > 40, W	Ej datering	-	90-110
17046	Tall	1/58	Sp 35, W	Ej datering	-	90-110

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, 0738-448812

Fax +46-46-2224830

e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Diskussion:

Huvudbyggnaden, prov 17032-17037, uppvisar två skilda byggfaser. Den tidiga byggfasen har skett under de **sista åren på 1600-talet** eller möjligen så sent som något år in på 1700-talet. En mer exakt tidsangivelse är svår att ge eftersom underlaget bygger på två prov vars träd är avverkade med fem års mellanrum. Detta virke bör komma ifrån första våningen eller en annan byggnad för att återanvändas i huvudbyggnadens andra våning. Den senare byggfasens yngsta datering **vinterhalvåret 1826/27** anger sannolikt uppförandetiden för byggnaden i dess nuvarande utformning. Prov 17032 som dateras till vinterhalvåret 1813/14 kan vara en återanvänd stock, försiktighet av tolkningen är på sin plats eftersom det rör sig om endast en timmerstock.

Östra Flygeln, prov 17038-17042, får en helt entydig datering då samtliga daterade prov, fyra av fem, får fällningstiden **vinterhalvåret 1789/90**. Byggnaden bör vara uppförd 1790 eller något år senare.

Västra flygeln, prov 17043-17046, uppvisar visserligen två avverkningstillfällen, vinterhalvåret 1752/53 respektive **juni 1754**, men måste ses som en gemensam byggnadsfas där man har insamlat virke under en begränsad period. Att man har avverkat virke i juni 1754 kan tyda på att år 1754 är just uppförandeåret av byggnaden.

Det analyserade virket från huvudbyggnaden och den östra flygeln uppvisar perioder av kraftig tillväxtnedgång som närmast kan förklaras av påtaglig och hastig grundvattenståndshöjning. Detta har inträffat vid återkommande perioder under åren:

1624-1635	(prov 17034 och 17035)
1650-1660	(prov 17034 och 17035)
1694-1698	(prov 17037 och 17041)
1715-1723	(prov 17040, 17041 och 17042)
1737-1753	(prov 17040, 17041 och 17042)

Att timret från både huvudbyggnaden och östra flygeln är utsatta för denna tillväxtstörning tyder på att dess ståndort har varit utsatt för samma (ovanliga) omvärldsfaktor. Rimligen har virket hämtats från samma område fast med nästan hundra års mellanrum.

Hans Linderson.

Bilaga

Fältanteckningar+Resultat:

CATRAS Dendro prov nr:	Träd slag	Beräknat Fällningsår	Huvudbyggnad andra våningen
17032	Tall	V 1813/14	NW Garderoben, halvvägg 3:e varvet, Vankant
17033	Tall	-	NE Garderoben, yttervägg 3:e varvet, Vankant Återanvänt?
17034	Tall	V 1698/99	NE Garderoben, halvvägg 1:a varvet, Vankant Återanvänt?
17035	Tall	V 1693/94	NE Garderoben, halvvägg 3:e varvet, Vankant Återanvänt?
17036	Tall	-	SE Garderoben, halvvägg 2:a varvet, Vankant
17037	Tall	V 1826/27	SE Garderoben, halvvägg Fönsterkant, Vankant
			Östra flygeln markplan
17038	Tall	-	V yttervägg 3:e varvet, Vankant
17039	Tall	V 1789/90	V yttervägg 2:a varvet, Vankant
17040	Tall	V 1789/90	V yttervägg 1:a varvet, Vankant
17041	Tall	V 1789/90	V yttervägg 2:a varvet, Vankant
17042	Tall	V 1789/90	V yttervägg 3:e varvet, Vankant
			Västra flygeln 1:a våningen
17043	Tall	V 1752/53	E yttervägg ca 4:e varvet, Vankant
17044	Tall	Juni 1754	E yttervägg ca 5:e varvet, Vankant
17045	Tall	-	E halvvägg 4:e varvet 2:a våningen, Vankant
17046	Tall	-	E yttervägg ca 3:e varvet, Vankant